

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 477/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Balogom, Železničná 6/1, Rimavská Sobota, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 189/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júna 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 189/2005.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka si žalobou podanou na okresnom súde 28. júla 2005 uplatnila od žalovanej Slovenskej republiky – Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“) nároky na náhradu škody. Súdne konanie je okresným súdom vedené pod sp. zn. 17 C 189/2005, nie je však dosiaľ právoplatne skončené. Sťažovateľka uvádza: *„Až do roku 2011 súd vykonal rôzne úkony, ktoré smerovali len k tomu, či mám nárok na oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu. Až uznesením príslušného súdu zo dňa 13. 07. 2011, mi súd priznal oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovil mi právnu zástupkyňu, pre predmetné konanie. V uznesení NS Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 362/2012, došlo k zrušeniu uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co 300/2008 a uznesenia Okresného súdu Bratislava I. sp. zn. 17C 189/2005, vec bola vrátená na ďalšie konanie Okresnému súdu Bratislava I. Najvyšší súd SR zrušil uvedené uznesenia z dôvodu nesprávneho postupu oboch zmieňovaných súdov. Naposledy Krajský súd v Bratislave, uznesením sp. zn. 7Co 466/2016, zo dňa 31. 01. 2017, zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I., sp. zn. 17C 208/2014-15, zo dňa 23. 01. 2015 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.“*

3. Z odôvodnenia sťažnosti taktiež vyplynulo, že sťažovateľka využila pred podaním ústavnej sťažnosti možnosť namietat' pried'ahy v predmetnej veci sťažnosťou podanou predsedovi okresného súdu. Okresný súd listom zo 16. januára 2014 uznal opodstatnenosť podanej sťažnosti, za vzniknuté pried'ahy sa ospravedlnil a zároveň oznámil, že pristúpil k priebežnému sledovaniu veci. Keďže k odstráneniu právnej istoty sťažovateľky dosiaľ nedošlo, sťažnosťou zároveň žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 6 000 €.

4. Na tomto základe sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že postupom okresného súdu vedenom pod sp. zn. 17 C 189/2005 bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných pried'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Zároveň požaduje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v jej veci bez zbytočných pried'ahov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške 6 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu je rozhodnúť o jeho prijatí na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody,

reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

10. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným priet'ahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

11. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ku ktorému malo dôjsť postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 189/2005.

12. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že namietané konanie vo veci sťažovateľky bolo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu skončené vydaním meritórneho rozhodnutia, ku ktorému došlo 24. októbra 2014. Proti rozhodnutiu o zamietnutí žaloby sťažovateľka podala odvolanie. Vec sa od 12. marca 2015 nachádza na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), kde je vedená pod sp. zn. 7 Co 168/2015. O podanom odvolaní zatiaľ rozhodnuté nebolo.

13. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd si z hľadiska požiadavky odstránenia stavu právnej neistoty svoju úlohu v rámci prvostupňového konania splnil vydaním meritórneho rozhodnutia, pričom v ďalšej fáze konania bola táto úloha prenesená na nadriadený súd, ktorého povinnosťou je rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v súlade s garanciami vyplývajúcimi z čl. 48 ods. 2 ústavy, teda bez zbytočných priet'ahov.

14. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie týchto práv označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať (pozri I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

15. Keďže vec je od 12. marca 2015 na krajskom súde pre účel rozhodnutia o odvolaní sťažovateľky, k tvrdenému, resp. namietanému porušeniu ňou označeného základného práva v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu objektívne okresným súdom nemôže dochádzať. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

16. Ústavný súd pripomína, že v súdnom konaní začatom v roku 2005 sa sťažovateľka mohla domáhať ochrany svojho práva na prejednanie jej vecí v primeranej lehote už oveľa skôr. Sťažovateľka sa však prakticky až do podania sťažnosti predsedovi okresného súdu o svoju vec nezaujímalá. Predseda okresného súdu listom zo 16. januára 2014 opodstatnenosť sťažnosti uznal, v dôsledku čoho zrejme okresný súd začal vo veci konať a v októbri 2014 aj meritórne rozhodol.

17. Sťažovateľka tak nepostupovala v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“ [t. j. „práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým“), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv], ktorá vyžaduje, aby aj

strana sporu sledovala svoje subjektívne práva a robila také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu.

18. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2017